

4. Маряненко Л.В. Особливості та передумови провадження санаційних процесів на підприємствах України // Економіка. Фінанси. Право. – 2007. – №10. – С. 14-20.

5. Соломянова – Кирильчук К.О. Санаційний потенціал, як ключова категорія кризового менеджменту // Економіка. Фінанси. Право. – 2008. – №6. – С. 28-31.

Пелептії А.О.

студент,

Науковий керівник: Кахович О.О.

кандидат наук з державного управління,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ КОЕФІЦІЄНТІВ ЯК СКЛАДОВОЇ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

За ринкових умов господарювання, стрімких змін, що відбуваються в зовнішньому середовищі діяльності підприємств, складності прогнозування майбутніх тенденцій дослідження фінансового стану кожного суб'єкта господарювання та визначення шляхів його поліпшення набуває особливого значення. Саме стійкий фінансовий стан окремих підприємств є передумовою добробуту працівників підприємства, своєчасного і в повному обсязі виконання бюджету, стабілізації економіки країни загалом. Дослідження фінансового стану підприємства дозволяє визначити рівень його конкурентоспроможності і місце підприємства в економічному середовищі [1, с. 163].

Головною умовою забезпечення неперервності функціонування підприємства є організоване, своєчасне, якісне та ефективне управління, що становить сукупність взаємопов'язаних послідовно здійснюваних функцій. Виникнення кризових явищ на підприємстві значною мірою пов'язано з недостатньою увагою керівників підприємств до аналітичної роботи, яка є опосередкованим захистом підприємства від виникнення кризи платоспроможності. З метою отримання кваліфікованої оцінки господарської діяльності власники

та керівники підприємств дедалі частіше звертаються до аналітичних розрахунків, зокрема до фінансового аналізу, проведення якого дозволяє одержати висновок про достатність платіжних засобів, співвідношення власних та залучених коштів, швидкість обороту капіталу й причини його зміни, обсяг фінансування певного виду діяльності тощо [2, с. 127].

Спроби застосування вітчизняними аналітиками в практичній діяльності закордонних моделей оцінки фінансового стану корпорацій без врахування вітчизняних умов господарювання, нормативних актів з питань оцінки фінансового стану підприємствами різних галузей економіки без врахування особливостей здійснення фінансово-господарської діяльності, а також діючих в Україні нормативних документів, що містять значну кількість недоліків, можуть призвести до прийняття фінансовими менеджерами та представниками контролюючих органів помилкових управлінських рішень [3, с. 155].

Аналіз літературних джерел показав, що на основі використання Звіту про рух грошових коштів та інших форм фінансової звітності для дослідження грошових потоків можуть бути використані такі методи:

- горизонтальний аналіз;
- вертикальний аналіз;
- порівняльний аналіз;
- аналіз фінансових коефіцієнтів [4, с. 73].

Коефіцієнтний аналіз є невід'ємною частиною аналізу грошових потоків. За його допомогою досліджуються значення різних відносних показників та їх відхилення від планових та базових значень, які характеризують грошові потоки, а також розраховуються коефіцієнти ефективності використання грошових коштів підприємства.

Відповідно до Наказу затвердженого Міністерством Фінансів України № 170 від 14.02.2006р. «Про затвердження Методики аналізу фінансово господарської діяльності підприємств державного сектору економіки», аналіз фінансових коефіцієнтів полягає у зіставленні показників звітності та/або фінансового плану з метою розрахунку коефіцієнтів: коефіцієнт платоспроможності (ліквідності), оцінки оборотності активів, фінансової стабільності підприємства тощо [5, с. 3].

Аналіз фінансових коефіцієнтів полягає в порівнянні їх значень з базисними величинами, а також у вивченні їх динаміки за кілька

років. Як базисні величини можуть використовуватися середні за часовим рядом значення показників даного підприємства, що належать до минулих, сприятливих з погляду фінансового стану періодів; середньогалузеві значення показників; значення показників, що розраховані за даними звітності найвдалішого конкурента. Також як база порівняння можуть бути теоретично обґрунтовані або отримані в результаті експертних опитувань величини, що характеризують оптимальні або критичні з точки зору сталості фінансового стану значення відносних показників. Такі величини фактично виконують роль нормативів для фінансових коефіцієнтів.

Основними факторами, що визначають фінансовий стан, є по-перше, виконання фінансового плану та поповнення у разі потреби власного оборотного капіталу за рахунок прибутку і, по-друге, швидкість обертання обігових коштів (активів). Сигнальним показником, за яким визначається фінансовий стан, виступає платоспроможність підприємства, під якою розуміють його здатність своєчасно задовольняти платіжні вимоги постачальників техніки та матеріалів відповідно до господарських договорів, повертати кредити, проводити оплату праці персоналу, вносити платежі до бюджету. Оскільки виконання фінансового плану в основному залежить від результатів виробничої та господарської діяльності в цілому, можна сказати, що фінансовий стан визначається всією сукупністю господарських факторів і є найузагальнюючим показником. Відповідно звіт про фінансові результати підприємства також використовується для аналізу фінансового стану.

Система відносних фінансових коефіцієнтів за економічним змістом може поділятися на такі групи показників:

- оцінки рентабельності підприємства;
- оцінки ефективності управління або прибутковості продукції;
- оцінки ділової активності або капіталовіддачі;
- оцінки ліквідності активів балансу як основи

платоспроможності [6, с. 116].

Загалом, аналіз фінансової звітності розглядається як процес оцінювання поточного і майбутнього фінансово-економічного становища та результатів діяльності підприємства.

У вітчизняній економічній літературі широко описані методи аналізу та порядок розрахунку показників, що характеризують фінансово-майновий стан. Найбільш поширеним методом аналізу

фінансової звітності є коефіцієнтний підхід: « Аналіз з допомогою фінансових коефіцієнтів є орієнтований на майбутнє, то здійснюючи такий аналіз необхідно враховувати фактори, які впливають на показники аналізу зараз і можуть проявитися в майбутньому. Виходячи з цього, корисність фінансових коефіцієнтів залежить від вміння їх правильно інтерпретувати « .

На сьогодні недостатньо вивчена необхідність і можливість застосування інших (окрім коефіцієнтного за даними формалізованих показників фінансової звітності) прийомів і методів оцінки і аналізу фінансово-економічного стану підприємства.

Використання інтуїтивно-логічної складової комплексного аналізу фінансово-економічного стану підприємства зумовлює застосування методів експертних оцінок. Теоретично їх точність і достовірність залежить насамперед від професійної компетентності, проте на практиці проблематика є значно глибшою [7, с. 464-465].

Загальна оцінка ефективності управління підприємством та використання його активів проводиться за сукупністю коефіцієнтів, які характеризують прибутковість активів, майновий стан, платоспроможність та ліквідність підприємства.

Коефіцієнт рентабельності активів показує розмір чистого прибутку на одну гривню активів та характеризує ефективність використання активів. Зменшення цього показника може свідчити про затримання темпів економічного зростання та розвитку підприємства.

Ступінь рентабельності активів підприємства, яку забезпечує прибуток від основної виробничої діяльності підприємства, характеризує коефіцієнт рентабельності сукупного капіталу. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу показує частку чистого прибутку у власному капіталі. Високий коефіцієнт вказує на прибуткову діяльність підприємства та його інвестиційну привабливість. Цей коефіцієнт характеризує ефективність укладення коштів у підприємство. Коефіцієнт рентабельності діяльності показує наявність можливостей підприємства до відтворення та розширення виробництва і характеризує прибутковість діяльності підприємства. Коефіцієнт оборотності активів характеризує ефективність використання підприємством наявних ресурсів (незалежно від джерел їх залучення) та показує, наскільки зміни у наявних активах пов'язані зі змінами доходу (виручки) від реалізації.

При проведенні фінансового аналізу за коефіцієнтами мають враховуватися галузеві особливості підприємств [5, с. 7].

Отже можна наголосити на тому, що показники оцінки фінансового стану підприємства мають бути такими, щоб усі ті, хто пов'язаний із підприємством економічними відносинами, могли одержати відповідь на запитання, наскільки надійне підприємство як партнер у фінансовому відношенні, а отже, прийняти рішення про економічну доцільність продовження або встановлення таких відносин з підприємством. У кожного з партнерів підприємства – акціонерів, банків, податкових адміністрацій – свій критерій економічної доцільності. Тому й показники оцінки стану підприємства, мають бути такими, щоб кожний партнер зміг зробити вибір, виходячи з власних інтересів.

Залежно від мети та завдань аналізу в кожному конкретному випадку вибирають оптимальний саме для цього випадку комплекс показників та напрямків аналізу фінансового стану підприємства.

Слід підкреслити, що всі показники перебувають у взаємозв'язку та взаємозумовленості. Тому оцінити реальний стан підприємства можна лише на підставі використання певного комплексу показників з урахуванням впливу різних факторів на відповідні показники.

Список використаних джерел:

1. Ковалевська А.В. Критичний аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства // БІЗНЕСІНФОРМ № 3 '2012. – С. 163-169.
2. Сучкова К.М. Методика аналіз фінансового стану підприємств України // Управління розвитком № 17 (157), -2013. – С. 127-129.
3. Варічева Р.В. Аналіз оптимальності структури власного капіталу акціонерних товариств: проблеми та перспективи // Вісник соціально-економічних досліджень, 2012 рік, випуск 4 (47). – С. 155-167.
4. Мельничук Т.А. Методичні підходи до аналізу грошових потоків підприємства // Управління розвитком № 18 (158), – 2013. – С. 73-74.
5. Наказ Міністерства Фінансів України № 170 від 14.02.2006р. «Про затвердження Методики аналізу фінансово господарської діяльності підприємств державного сектору економіки» // Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 березня 2006 р. за N 332/12206.
6. Зінченко Т.В. Методичні підходи щодо оцінки фінансово-кредитного забезпечення функціонування галузі // Економічний простір, № 71, – 2013. – С. 115-124.
7. Кіндрат О. Інформаційна база та джерела аналізу і оцінки фінансово-економічного стану підприємства // Збірник наукових праць. – 2012. – Вип. 30 «ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ». – С. 462-466